

Syllabus Μαθήματος

«Ιστορία και Θεωρία της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης»

i. Αντικείμενο και περιγραφή του μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι η εμβάθυνση στη θεωρία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Συγκεκριμένα σκοπείται σε ιστορικό βάθος η πορεία προς το ευρωπαϊκό εγχείρημα, μέσα από τα έργα μεγάλων στοχαστών της ευρωπαϊκής ιδέας. Στη συνέχεια, στον 20ο αιώνα, αναλύονται οι γεωπολιτικοί, οικονομικό-πολιτικοί λόγοι που οδήγησαν στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες. Ιδιαίτερα, στο επίκεντρο τίθεται η θεσμική μηχανική, όπου η Συνθήκη του Μάαστριχτ και η Συνθήκη της Λισαβόνας κατέχουν περίοπτη θέση στην ιστορία του ευρωπαϊκού εγχειρήματος. Ιδιαίτερο αντικείμενο ανάλυσης αποτελούν τόσο η διεύρυνση-εις όσο και η απουσία ισχυρής νομιμοποίησης στους κόλπους της Ένωσης, ενώ συνάμα η κρίση στην Ευρωζώνη όσο και η πανδημία φαίνεται ότι επαναδρομολογούν την πορεία της Ένωσης προς μια νέα και ίσως ουσιαστική κατεύθυνση.

ii. Περίγραμμα μαθήματος: δομή, οργάνωση, κατανομή ύλης

Οι διαλέξεις εστιάζουν στην ιστορία πορεία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης από τη Συνθήκη της Βεσφαλίας (1648) και τα έργα στοχαστών της ευρωπαϊκής ιδέας ως τον 20^ο αιώνα (1-2 διαλέξεις).

Στη συνέχεια σκοπούνται τα βήματα προς το ευρωπαϊκό εγχείρημα στη διάρκεια του μεσοπολέμου και μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο ως την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (3).

Τα επόμενα βήματα μέχρι τη Συνθήκη του Μάαστριχτ και τη Συνθήκη της Λισαβόνας (4).

Τέλος, αναλύεται η κρίση στην Ευρωζώνη και οι αλλαγές στη θεσμική μηχανική της Ένωσης (5).

Η εμπάθυνση στις θεωρίες της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης είναι το αναλυτικό πρίσμα που διαπνέει τις διαλέξεις και αποτελεί ξεχωριστό τμήμα τους, μετά την ιστορική και θεσμική ανίχνευση (6-8 διαλέξεις).

iii. *Μαθησιακοί στόχοι - Αξιοποίηση καινοτόμων μεθοδολογιών/θεωριών & βιβλιογραφίας*

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα πρέπει να:

- Έχουν εμβαθύνει στο περιεχόμενο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης
- Κατανοούν και να αξιολογούν κριτικά τις θεωρίες της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης
- Διαλέγονται με ουσιαστικό και όχι καινοφανή τρόπο τις σύγχρονες αλλαγές και μεταλλαγές του διεθνούς περιβάλλοντος που επηρέασαν και την πορεία του ευρωπαϊκού εγχειρήματος
- Είναι εξοικειωμένοι με εναλλακτικές επιλογές από διαφορετικές αναλυτικές πειθαρχίες και οπτικές γωνίες στην προσέγγιση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης
- Κατέχουν έναν σημαντικό βαθμό κατανόησης της δυναμικής του διεθνούς συστήματος και της πολυπλοκότητας των ζητημάτων και της πολυσυνθετότητας των δρώντων
- Έχουν οδηγηθεί στην ανάπτυξη μιας αναστοχαστικής μεθοδολογίας εκμάθησης, χωρίς τον εξοβελισμό του ιστορικού πλαισίου

Η σύνδεση μεθοδολογίας και θεωρίας με την εκπόνηση εργασιών που εστιάζουν ακριβώς στην ανάδειξη των καθοριστικών παραγόντων που πρυτανεύουν ή καλύτερα εξηγούν το ρόλο του ανθρώπου, του κράτους και του συστήματος είναι ένα πρώτο βήμα καινοτομίας. Στη συνέχεια η προβολή ταινιών, ντοκιμαντέρ και σχετικού υλικού προσδίδει στη διαδικασία εκμάθησης ένα πρόσημο πολλαπλασιαστικής αξίας.

iv) Αξιολόγηση

- Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου (60%)
- Γραπτή εργασία-παρουσίαση (40%)
- ή μόνο γραπτή εξέταση

v) Βιβλιογραφία

Υποχρεωτική

- Glencross A. 2014. *The Politics of European Integration*. West Sussex: Wiley Blackwell
- Glencross A. 2015. *Η Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης, πρόλογος-επιμέλεια, Φραγκονικολόπουλος Χ., Παπαναστασόπουλος Ν.* Αθήνα: Εκδόσεις Ι. Σιδέρης

Προαιρετική

Ξενόγλωσση

- Carrabot Ph. (ed). 1995. 'Greece and Europe in the Modern Period: Aspects of a Troubled Relationship', London: Centre for Hellenic Studies, Kings College
- Couloumbis, T. 1994 'Introduction: The impact of EC (EU) membership on Greece's foreign policy profile', in Kazakos, P. and Ioakimidis, P. (eds), 'Greece and EC membership evaluated', Pinter, London
- Featherstone, K. and CM. Radaelli (eds). 2003. *The Politics of Europeanization*. Oxford: Oxford University Press
- Radaelli C. M., - Pasquier R. 2007. 'Conceptual Issues' στο 'Europeanization, new research agendas', edited by Paolo Graziano and Maarten P. Vink. Houndmills Basingstoke Hampshire RG216XS and 175 Fifth Avenue New York: N.Y. 10010 Palgrave Macmillan

Ελληνική

- Αθανασοπούλου Ε. 2009. (επιμ.). *Ενωμένη Στην Πολυμορφία; Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση και Πολιτικές Κουλτούρες*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Επίκεντρο

- Ήφαιστος Π. 2006. Θεωρία Διεθνούς και Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης. Αθήνα: Εκδόσεις Ποιότητα
- Ιωακειμίδης Π. 2008. Η Συνθήκη της Λισσαβώνας. Αθήνα: Εκδόσεις Θεμέλιο
- Ιωακειμίδης Κ. Π. 2007. Θα επιβιώσει η Ευρωπαϊκή Ένωση; Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση
- Ιωακειμίδης Π. Κ. 2007. Η θέση της Ελλάδας στο διεθνές, ευρωπαϊκό και περιφερειακό σύστημα, ιστορικές εννοιολογήσεις και σύγχρονη πραγματικότητα, Αθήνα: Εκδόσεις Θεμέλιο
- Κανελλόπουλος Ι. Π. 2010. Το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Συνθήκη της Λισσαβώνας. Αθήνα: Εκδόσεις Σάκκουλα
- Τσινισιζέλης Μ. Ι. - Χρυσοχόου Δ. Ν. 2007. 'Νέα Ευρωπαϊκή Ένωση'. Αθήνα: Εκδόσεις Θεμέλιο
- Τσινισιζέλης Μ. – Χρυσοχόου Δ. 2007. 'Πολιτική Θεωρία της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης: από το Λειτουργισμό στο νέο Ρεπουμπλικανισμό', στο Μαραβέγιας Ν., - Τσινισιζέλης Μ.,
- (επιμ.), 'Νέα Ευρωπαϊκή Ένωση, οργάνωση και πολιτικές', 50 χρόνια, Αθήνα, Εκδόσεις Θεμέλιο
- Χριστιανός Β. - Περάκης Μ. 2010, 'Νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης μετά τη Συνθήκη της Λισσαβώνας', Αθήνα: Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη
- Χριστοδουλίδης Θ. 2010. Από την ευρωπαϊκή ιδέα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αθήνα: Εκδόσεις Ι. Σιδέρης

vi) Συμμετοχή

Η ενεργός συμμετοχή σ' ένα μάθημα επιλογής που βοηθά στην εμβάθυνση και στην εξοικείωση των φοιτητών είναι επιβεβλημένη για όσους θέλουν να ακολουθήσουν το εν λόγω αντικείμενο.

Για οποιαδήποτε διευκρίνιση, σκόπιμη είναι η επικοινωνία με τον διδάσκοντα:

npapanas@polsci.duth.gr